VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

ERITYISASIANTUNTIJA ELISE LUOVULA
EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNTA ESITTELY
14.11.2024

Edistetään pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjauksia

- suojelupoliisi saa tehtävänsä kannalta tarpeelliset tiedot poliisilta, vero- ja ulosottoviranomaisilta ja muilta viranomaisilta
- hallitus poistaa tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa

Tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotetaan muutettavaksi 8 lakia

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

- **4 luku 2 §. *Ilmoituksen muoto ja sisältö ehdotetaan muutettavaksi***

  Epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen muodosta ja sisällön esittämisen asettelusta ehdotetaan rahanpesun selvittelykeskukselle määräyksenantovaltuus valtioneuvoston asetuksenantovaltuuden sijasta.

  Määräyksenantovaltuus olisi tarkoituksenmukaisempi tapa varmistaa epäilyttäviä liiketoimia koskevien ilmoitusten tekeminen oikeassa muodossa rahanpesun selvityskeskuksen goAML-sovellkseen kuin asetuksenantovaltuus.

- **6 luku 5 §. *Ilmoitusvelvollisen sekä valvontaviranomaisen ja asianajajayhdistyksen ilmoitusvelvollisuus* ehdotetaan muutetavaksi**

  Tosiasiallisia edunsaajia koskevien rekisteritietojen oikeellisuuden ja ajantasaisuuden varmistamiseksi

  1 momenttiin lisätään ”salassapidon estämättä”, jotta edunsaajatietojen ilmoittamiskäytännöt koskisivat kaikkia ilmoitusvelvollisia yhdenmukaisesti

  2 momenttia täsmennetään koska rekisterinpitäjä ei päivitä tietoja rekisteriin vaan kehottaa valvontailmoituksen kohteena olevaa yritystä tai yhteisöä päivittämään tiedot.

Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta (Verotietolaki)

Tosiasiallisia edunsaajia koskevien rekisteritietojen oikeellisuuden ja ajantasaisuuden varmistamiseksi

- **Uusi 18 § 15 kohta → oma-aloitteisesti**
- **Uusi 20 § 10 kohta → pyynnöstä**

Verohallinnolle oikeus luovuttaa tietoja PRH:lle salassapitosäännösten estämättä, kun verovalvonnassa tai muutoin havaituilla tiedoilla saattaa olla merkitystä tosiasiallisia edunsaajia koskevien rekisteritietojen oikeellisuuden ja ajantasaisuuden varmentamisessa. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi yrityksen osakkeiden omistajia ja omistusosuuksia koskevat tiedot

Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (RAP-laki)

3 § *Täsmennetään tietojen keräämisen, tallentamisen ja rekisteristä poistamisen osalta*

- 17 kohta Biometristen tietojen käsittely → valokuvan ja kasvokuvan tallentaminen, henkilön tunnistamista varten tai käsittely erityisiä teknisiä tunnistusmenetelmiä hyödyntäen

sallittua, jos se on asian käsittelyn kannalta välttämätöntä

- Uudet 18 ja 19 kohdat
  - *poliittinen mielipide tai uskonnollinen vakaumus*
  - *etninen alkuperä*
- RAP-lain 3 §:n 7 momentti
  - *viimeistään sen kalenterivuoden lopussa, jolloin on kulunut* kymmenen *vuotta merkinnän tekemisestä*

Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (RAP-laki)

4 §:n 4 momenttiin lisäys

Rahanpesurekisterin tietojen luovuttamista koskevia säännöksiä täydennetään, jotta tietoja voitaisiin luovuttaa luottolaitos direktiivin mukaisesti

- Finanssivalvonnalle
- Euroopan keskuspankille tilanteissa, joissa Euroopan keskuspankki toimii pankkivalvojana.

<u>Luottolaitosdirektiivin kansallinen voimaansaattaminen</u>

Suojelupoliisin tiedonsaannin varmistaminen

- **Tavoite toteutetaan korjaamalla erityislainsäädäntöä,** joissa suojelupoliisin tiedonsaanti oli aiemmin perustunut asemaan esitutkintaviranomaisena.
    - verotietolakia
    - lakia Finanssivalvonnasta
    - lakia Harmaan talouden selvitysyksiköstä
    - Työtapaturma- ja ammattitautilakia
    - Työntekijän eläkelakia
    - Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

Oikeuskanslerin ennakkotarkastuksesta huomioitavaksi

”kansallisen turvallisuuden” ja ”kansallisen turvallisuuden suojaamisen” käytetään tiedonluovutusperusteena tai tiedonsaantiperusteena

Muoto tulee olla

- "kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta"

Miksi?

- sisältöä ei ole määritelty muualla lainsäädännössä niin täsmällisesti ja tarkkarajaisesti, että hallituksen esitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa siihen olisi sellaisenaan mahdollista tukeutua ilman lisäedellytyksiä tai -kvalifikaatioita.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

ELISE LUOVULA, ERITYISASIANTUNTIJA
ELISE.LUOVULA@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET